



บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กลุ่มอำนวยการ โทร. ๐ ๕๔๒๖ ๙๒๗๗

ที่ สธ ๐๙๔๓.๐๑/๖๑

วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอส่งสรุปผลการจัดอบรม

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์อนามัยกลุ่มชาติพันธุ์ ชายขอบ และแรงงานข้ามชาติ

ตามหนังสือศูนย์อนามัยกลุ่มชาติพันธุ์ ชายขอบ และแรงงานข้ามชาติที่ สธ ๐๙๔๓.๐๑/๔๙ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๖ อนุมัติให้ดำเนินโครงการอบรมบุคลากรด้วยศีล สมาธิ ปัญญา (ไตรสิกขา) ในวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๖ ณ ศูนย์อนามัยกลุ่มชาติพันธุ์ ชายขอบ และแรงงานข้ามชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบุคลากรศูนย์ฯ ให้นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในเรื่อง ศีล สมาธิ ปัญญา ไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานและในชีวิตประจำวัน รวมถึงเพื่อให้บุคลากรสาธารณสุขได้รับการพัฒนาด้านจิตใจ มีปัญญา มีเหตุผล มีการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง นั้น

ในการนี้ คณะทำงานขอส่งสรุปผลการจัดอบรม ดังกล่าว ตามเอกสารที่แนบพร้อมนี้ โดยข้อมูลที่ได้รับหลังจากการอบรม จะนำไปรวบรวมเพื่อจัดทำเป็นข้อมูลในการนำเสนอผลการปฏิบัติงาน คุณธรรมจริยธรรม และความโปร่งใสในองค์กร ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา จะเป็นพระคุณ

(นางสาวปณิศหา คานศุงค์)
นักทรัพยากรบุคคล

(นางจรรววรรณ ปงผาบ)
เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีชำนาญงาน
หัวหน้ากลุ่มอำนวยการ

(นายสุรพันธ์ แสงสว่าง)
นายแพทย์ชำนาญการพิเศษ ปฏิบัติหน้าที่
ผู้อำนวยการศูนย์อนามัยกลุ่มชาติพันธุ์ ชายขอบ และแรงงานข้ามชาติ

สรุปประชุมการอบรมบุคลากรด้วย ศิล สมาธิ ปัญญา (ไตรสิกขา)

ในวันที่ ๓ เดือนเมษายน ๒๕๖๖

ณ ห้องประชุมยูคาลิป ศูนย์อนามัยกลุ่มชาติพันธุ์ ชายขอบ และแรงงานข้ามชาติ

วัตถุประสงค์ :

- ๑.๑ เพื่อพัฒนาบุคลากรศูนย์ฯ ให้นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในเรื่อง ศิล สมาธิ ปัญญา ไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานและในชีวิตประจำวัน
- ๑.๒ เพื่อให้บุคลากรศูนย์ฯ ได้ร่วมทำความดี โดยการสวดมนต์ นั่งสมาธิและปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนา
- ๑.๓ เพื่อให้บุคลากรสาธารณสุขได้รับการพัฒนาด้านจิตใจ มีปัญญา มีเหตุผล มีการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

ผู้เข้าร่วมประชุม ประกอบด้วย : ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการและลูกจ้างจ้างเหมา
จำนวนทั้งสิ้น ๒๙ คน

วิทยากร : นางพิมพ์นารา เขียวนันทน์ วิทยากรอิสระ

รูปแบบการอบรม : แบ่งออกเป็นการบรรยาย การฝึกปฏิบัติ

กิจกรรม :

- การบรรยาย เรื่อง แนวคิด ความหมาย และความสำคัญของไตรสิกขา
- การบรรยาย เรื่อง ศิล สมาธิ ปัญญาและการนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและในชีวิตประจำวัน
- การบรรยาย เรื่อง เรียนรู้กิจกรรมเพื่อให้จิตเป็นกุศลด้วย “ทาน ศิล ภาวนา”
- การฝึกปฏิบัติ บริหารสรีระกิจด้วยสติ และการปิดวาจา ด้วยการมองดูตัวเอง

สรุปกิจกรรม

๑. การบรรยาย เรื่อง แนวคิด ความหมาย และความสำคัญของไตรสิกขา

พุทธธรรมมีกรอบการพัฒนาหลักเป็นระบบศึกษา ๓ ประการ เรียกว่า **ไตรสิกขา** คือ อธิศีลสิกขา อธิจิตตสิกขา และอธิปัญญาสิกขา ที่เรียกสั้นๆ ว่า ศิล สมาธิและปัญญา ซึ่งเป็นการฝึกหัด อบรมเพื่อพัฒนาความประพฤติ จิตใจ และปัญญา ไตรสิกขานี้เป็นการศึกษาที่ครอบคลุมการดำเนินชีวิตทุกด้านและทุกวัย อีกทั้งความยากง่ายตั้งแต่เรื่องเบื้องต้นทั้งของเด็กและผู้ใหญ่จนถึงเรื่องที่ละเอียดและซับซ้อนที่ยากจะหาองค์ความรู้อื่นใดมาเทียบได้

หลักพุทธศาสนา “**สิกขา**” คือการทำให้คนได้ศึกษา ฝึกฝน เรียนรู้ พัฒนาตนอยู่เสมอ เพื่อมุ่งไปข้างหน้า ส่วน “**อัปมาทะ**” คือ ความไม่ประมาทคอยปลุกเร้าไม่ให้หยุด หากหยุดเมื่อไร เป็นการประมาททันที การพัฒนาคนตามหลักพุทธศาสนา จึงเป็นการพัฒนามนุษย์โดยเน้นการสร้างเสริมคุณภาพของคนที่จะมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของยุคสมัยและเป็นการพัฒนาคนที่สอดคล้องกับจุดหมายระยะยาวแห่งความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ด้วย ไม่ใช่เป็นเพียงการพัฒนามนุษย์เพื่อมาสนองความต้องการด้านทรัพยากรคน เฉพาะกาลเฉพาะกรณี ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับโดยทั่วกันว่า “**คน**” เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่ามากที่สุดอย่างหนึ่งขององค์กร เพราะคนเป็นทรัพยากรสำคัญที่จะก่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรอื่น ๆ ในองค์กร และทรัพยากรนี้ไม่เพียงแต่ให้ความสำคัญกับขั้นตอนในการสรรหา การคัดเลือกเท่านั้น แต่ต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้วย

ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒ (๒๕๔๖) ได้ให้ความหมายของไตรสิกขาว่า “...ไตรสิกขา หมายถึง สิกขา ๓ คือ ศิล เรียกว่า สิลสิกขา สมาธิ เรียกว่า จิตสิกขา และปัญญา เรียกว่า ปัญญาสิกขา...” สรุปได้ว่า

คำว่าไตรสิกขา คือสิกขา ๓ หมายถึง ข้อสำหรับศึกษา การศึกษาข้อปฏิบัติที่พึงศึกษาการฝึกฝนอบรมตน ในเรื่องที่พึงศึกษา ๓ อย่างคือ ๑) อธิศีลสิกขา ข้อปฏิบัติสำหรับฝึกอบรมในทางประพฤติกาย (ทางกายวาจา) อย่างสูง ๒) อธิจิตตสิกขา ข้อปฏิบัติสำหรับฝึกหัดอบรมจิตเพื่อให้เกิดสมาธิอย่างสูง คือ ศึกษาเรื่อง จิตอบรม จิตให้สงบมั่นคงเป็นสมาธิ ๓) อธิปัญญาสิกขา ข้อปฏิบัติ สำหรับฝึกหัดอบรมปัญญาเพื่อให้เกิดความรู้แจ้ง อย่างสูง

๒. การบรรยาย เรื่อง ศีล สมาธิ ปัญญาและการนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและในชีวิตประจำวัน

บทบาทไตรสิกขาในฐานะเป็นขบวนการฝึกปฏิบัติ ๓ ด้านไตรสิกขา เป็นระบบปฏิบัติที่มุ่งในแง่การใช้งานเป็นการนำเอาองค์ของมรรคออกมาเป็นขบวนการวิธีปฏิบัติที่มีขั้นตอนต่างๆ ทำให้บุคคลผู้นั้นรู้จักบังคับควบคุมตนเอง รู้จักคิดรู้จักพิจารณาเกี่ยวกับพฤติกรรมและการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องเป็น การเริ่มจากความสัมพันธ์ทางสังคมเข้าไปหาในตัวบุคคล สามารถอธิบายได้ดังนี้

๑. การประยุกต์ในการพัฒนาทางด้านร่างกาย (หมวดที่ ๑ อธิศีลสิกขา คือ สัมมาวาจา สัมมากัมมันตะ สัมมาอาชีวะ) ไตรสิกขาจึงก้าวจากความสัมพันธ์ที่เป็นไปตามลำดับระหว่างองค์ธรรม ออกมาสู่การฝึกคนเป็นขั้นเป็นตอนจากส่วนที่หยาบไปหาส่วนที่ละเอียดหรือจากส่วนที่เป็นรูปเป็นร่าง จัดการง่ายไปสู่สิ่งที่ประณีต ลึกซึ้ง มองไม่เห็นยากที่จะควบคุมจัดการคือ เริ่มด้วยฝึกกาย วาจา เข้าไปหาจิต และปัญญา

๒. การประยุกต์ในการพัฒนาทางด้านจิตใจ (หมวดที่ ๒ อธิจิตตสิกขา คือ สัมมาวายามะ สัมมาสติ สัมมาสมาธิ) การควบคุมกิริยาอาการให้อยู่ในภาวะถนัดหรือเหมาะสมที่สุดแก่งานเป็นอธิศีลสิกขา การทำจิตใจให้ตั้งมั่นแน่วแน่ (อยู่กับงานคืออารมณ์ที่กำหนด) มุ่งมั่นในการปฏิบัติอย่างมีความสุข

๓. การประยุกต์ในการพัฒนาทางด้านปัญญา (หมวดที่ ๓ อธิปัญญาสิกขา คือ สัมมาทิฐิสัมมาสังกัปปะ) การใช้ปัญญา หรือความรู้ความเข้าใจที่เกิดขึ้น เป็นไปอยู่ในเวลานั้น ให้เกิดคุณค่าอย่างเหมาะสม

๓. การบรรยาย เรื่อง เรียนรู้กิจกรรมเพื่อให้จิตเป็นกุศลด้วย “ทาน ศีล ภาวนา”

ทาน ศีล ภาวนา คือ ระดับกุศล ๑๐ ประการ ส่วน ศีล สมาธิ ปัญญา เป็นการใช้อย่างรวมกัน หมายถึง ไตรสิกขา ที่เป็นหนทางการดับกิเลส ในการเจริญอบรมปัญญา ซึ่ง มีความละเอียดกว่า ทาน ศีล ภาวนาโดยทาน ศีล ภาวนา เป็นการจำแนกของระดับในการเจริญกุศล แยกออกมาจากบุญกิริยาวัตถุ ๑๐ ประการดังนี้

๑. ทาน การให้วัตถุสิ่งของเพื่อประโยชน์สุขแก่ผู้รับ

๒. ศีล ได้แก่ ความประพฤติทางกาย ทางวาจา ที่เป็นกุศล คือ ไม่เบียดเบียนบุคคลอื่นให้เดือดร้อน

๓. ภาวนา การอบรมจิตให้สงบ คือ สมถภาวนา ๑ และการอบรมให้เกิดปัญญา วิปัสสนาภาวนา ๑

๑

๔. อปจายนะ การอ่อนน้อมต่อผู้ที่ควรอ่อนน้อม ก็เป็นบุญ เพราะว่าจิตใจในขณะนั้นไม่หยาบ กระด้างด้วยความถือตัว

๕. เวชยาวัจจะ การสงเคราะห์แก่ผู้ที่ควรสงเคราะห์ ไม่เลือกสัตว์ บุคคล ผู้ใดที่อยู่ในสภาพที่ควรสงเคราะห์ช่วยเหลือให้ความสะดวก ให้ความสบาย ก็ควรจะสงเคราะห์แก่ผู้นั้น แม้เพียงเล็กน้อยในขณะนั้น ก็เป็นกุศลจิต เป็นบุญ

๖. ปัตติทาน การอุทิศส่วนกุศลให้บุคคลอื่นได้ร่วมอนุโมทนา ซึ่งจะเป็นเหตุให้กุศลจิตของบุคคลอื่นเกิดได้

๗. ปัตตานุโมทนา การอนุโมทนาแก่ผู้อื่นที่ได้กระทำกุศล เพราะเหตุว่าถ้าเป็นคนพาล ไม่สามารถจะอนุโมทนาได้เลย เพราะฉะนั้น ขณะใดที่ได้ทราบการกระทำบุญกุศลของบุคคลอื่น ก็ควรเป็นผู้ที่มีจิตยินดี

ชื่นชม อนุโมทนาในกุศลกรรมของบุคคลอื่นที่ตนได้ทราบนั้น ไม่ใช่เป็นผู้ที่ตระหนี่แม้แต่จะชื่นชมยินดีในบุญกุศลของบุคคลอื่น

๘. อัมมเทสนา การแสดงธรรมแก่ผู้ต้องการฟัง ไม่ว่าจะป็นญาติมิตรสหายหรือบุคคลใดก็ตาม ซึ่งสามารถจะอนุเคราะห์ให้เขาได้เข้าใจเหตุผลในพระธรรมวินัย ก็ควรที่จะได้แสดงธรรมแก่บุคคลนั้น

๙. อัมมัสสวนะ การฟังธรรมเพื่อความเข้าใจถูกต้องเห็นถูกในสภาพธรรมตรงตามความเป็นจริง ก็เป็นบุญ

๑๐. ทิฏฐชุกัมม การกระทำความเห็นให้ตรงตามสภาพธรรมและเหตุผลของสภาพธรรมนั้นๆ ธรรมใดที่เป็นกุศล ก็ให้เข้าใจถูกต้องตามความเป็นจริงว่าเป็นกุศลจริงๆ ธรรมใดที่เป็นอกุศล ก็ให้พิจารณากระทำความเห็นให้ตรงตามสภาพธรรมจริงๆ ว่า สภาพธรรมนั้นเป็นอกุศล ไม่ปะปนกุศลธรรมกับอกุศลธรรม

การประสานกิจกรรมแห่งทาน ศีล และภาวนา

ในวัฒนธรรมของชาวพุทธแต่โบราณนิยมว่า ในวันที่พักผ่อนจากการงานอาชีพหรือในวันสำคัญทางพระศาสนา โดยเฉพาะในวันอุโบสถ ที่เรียกกันว่า วันพระ ชาวพุทธจะบำเพ็ญบุญกิริยาทั้ง ๓ อย่าง คือ ทั้งทาน ศีล และภาวนา ประสานพร้อมไปด้วยกัน ดังคำที่พูดติดปากกันมาว่า “วันพระ ให้ทาน รักษาศีล และฟังเทศน์ ฟังธรรม” ในวันเช่นนั้น ซึ่งเป็นวันที่รักษาศีลเป็นพิเศษ ผู้คนว่างเว้นทั้งจากการประกอบอาชีพ และจากกิจกรรมในทางสนุกสนานบันเทิงมัวเมา (ไม่ต้องพูดถึงอบายมุขทั้งหลาย) จึงมีเวลาและโอกาสมากมายที่จะทำกิจกรรมที่ต้งามเป็นประโยชน์เป็นบุญเป็นกุศลที่ท่านเรียกว่า “อนวัชชกรรม”

ชาวพุทธในสมัยปัจจุบันอาจจะอนุวัตรตามคตินี้ โดยใช้วันหยุดงานเป็นวันสำหรับจัดทำกิจกรรมต่างๆ ที่ต้งามสร้างสรรค์ ตามหลักทาน ศีล ภาวนานั้น เช่น

- บำเพ็ญทาน ทั้งถวายทานแก่พระภิกษุสามเณร ช่วยเหลือเด็กกำพร้า คนชรา คนพิการ คนยากไร้ ขาดแคลน และบำเพ็ญอภัยทานแก่สัตว์ทั้งหลาย

- รักษาศีล ๘ ตามกำลัง อย่างน้อยก็รักษาศีล ๕ ให้มั่นคง

- จัดกิจกรรมเสริมธรรมเสริมปัญญา เช่น บรรยาย ปาฐกถา อภิปราย และสนทนาธรรม เป็นต้น หรือจะอ่านหนังสือ จะค้นคว้าตำรับตำราเป็นส่วนตัวก็ได้

- สวดมนต์ร่วมกัน เพื่อทบทวนพุทธวจนะ และเพื่อโน้มน้อมจิตใจสู่ความสงบหรือเตรียมจิตสู่สมาธิ

- ทำกิจกรรมบริหารสุขภาพเพื่อเป็นปัจจัยเอื้อต่อการพัฒนาชีวิตขั้นสูงขึ้นไปในทางจิตใจและปัญญา

- ทำกิจกรรมอื่นๆที่ไม่เสียหาย รวมทั้งกีฬา ที่มีความมุ่งหมายชัดเจนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตน หรือเพื่อฝึกวินัยและเสริมสร้างความสามัคคีมีน้ำใจต่อกันในสังคม

- เจริญจิตเจริญปัญญา ด้วยการฝึกสมาธิตามสมถวิธี และพัฒนาปัญญาตามวิปัสสนาวิธี

- ปลีกตัวแสวงวิเวกเพื่อสงบใจ พิจารณาธรรม และรื่นรมย์กับความสงบงามของธรรมชาติ

- ชวนกันบำเพ็ญประโยชน์ เช่น พัฒนาวัด พัฒนาโรงเรียน พัฒนาชุมชน สร้างสาธารณูปโภค ปลูกสวน ปลูกป่า เป็นต้นฯลฯ

๔. การฝึกปฏิบัติ บริหารสรีระกิจด้วยสติ และการปิดวาทะ ด้วยการมองดูตัวเอง

การปิดวาทะในระหว่างเข้ากรรมฐานภาวนาจึงมีประโยชน์เกื้อกูลต่อการปฏิบัติอย่างมาก ดังนี้

๑. ทำให้มรรคข้อสัมมาวาทะสมบูรณ์ไม่ต่างพร้อย

๒. ไม่เสียพลังของสติและสมาธิในการระวังไม่ให้พูดเพื่อเจ้อ พูดคำหยาบ พูดเท็จ พูดไปรย ประโยชน์

๓. เป็นการบำเพ็ญขันติบารมี อดทนอดกลั้นต่อความเคยชินในการพูดทุกอย่างที่คิด อดทนอดกลั้นต่อทำที่ของหมู่คณะที่ไม่มีความเข้าใจในมรรคปฏิบัติ

๔. ทำให้ไม่ต้องคลุกคลีกับหมู่คณะในวิถีธรรมการเข้ากรรมฐาน คือเรากำลังไปเรียนรู้ธรรมชาติของกายและใจ จึงควรใช้เวลาในการรู้จักตัวเองให้ถ่องแท้แจ่มกระจ่าง

๕. ทำให้การภาวนาต่อเนื่องในทุกอิริยาบถ ความต่อเนื่องและสม่ำเสมอเป็นสิ่งสำคัญมากที่จะทำให้การภาวนาเกิดมรรคเกิดผล เพราะการภาวนาเป็นการสร้างวิถีจิตใหม่โดยให้จิตเสพอารมณ์ที่เป็นกุศลจดจ่ออยู่กับคำบริกรรมซึ่งในการนี้ต้องใช้เวลานานพอสมควร

๖. ทำให้เห็นความคิดได้ชัดเจนขึ้น เรียนรู้ธรรมชาติของจิตได้ง่ายขึ้น กายเจ็บแต่จิตที่ยังไม่ได้ฝึกไม่เคยเจ็บ คำพูดเพียงประโยคเดียวสามารถวนเวียนเข้ามาในหัวได้วันละหลายๆ รอบ ถ้าเรามีสติดีเราจะเห็นแล้วลองนึกดูว่า ถ้ามีการพูดคุยกันอย่างปกติจะมีคำพูดเปื้อนอยู่ในหัวของเราเท่าไร แล้วเราก็จะหลงเพลินไปกับอารมณ์ต่างๆ ที่เกิดจากความคิดเหล่านั้น

๗. หลีกเลี่ยงการกระทบกระทั่งกันในกลุ่มคนที่มาจากต่างถิ่นต่างที่

๘. ทำให้ไม่เพลอใช้มีจิตวามวาจาไปสร้างวจรกรรมล่วงเกินผู้ปฏิบัติคนอื่น อันจะส่งผลต่อความก้าวหน้าในการภาวนา

ภาพกิจกรรม



สรุปผลประเมินความพึงพอใจ การจัดอบรมบุคลากรด้วย ศิล สมาธิ ปัญญา (ไตรสิกขา) จากการอบรมฯ โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น ๑๕ คน จากผู้เข้าอบรมทั้งสิ้น ๒๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๗๒ ของผู้เข้าอบรมทั้งหมด ดังนี้

ข้อมูลทั่วไป สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ ๑ แสดงจำนวนผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
เพศชาย	๓	๒๐
เพศหญิง	๑๒	๘๐
รวม	๑๕	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๑ ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากที่สุด ๑๒ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๘๐.๐๐ รองลงมาคือ เพศชาย ๓ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐๐

ตารางที่ ๒ แสดงจำนวนผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามตำแหน่ง

ประเภท	จำนวน	ร้อยละ
ข้าราชการ	๖	๔๐
ลูกจ้างประจำ	๒	๑๓.๓
พนักงานราชการ	๕	๓๓.๓
พนักงานจ้างเหมา	๒	๑๓.๓
รวม	๑๕	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๒ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ จำนวนทั้งสิ้น ๖ คน หรือคิดเป็น ร้อยละ ๔๐ รองลงมาคือพนักงานราชการ จำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๓ โดยมีลูกจ้างประจำและพนักงานจ้างเหมา จำนวน ๒ คน เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๓

ตารางที่ ๓ แสดงจำนวนผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
๒๐ - ๓๐ ปี	๔	๒๖.๗
๓๑ - ๔๐ ปี	๙	๖๐.๐
๔๑ - ๕๐ ปี	๐	๐
๕๑ - ๖๐ ปี	๒	๑๓.๓
รวม	๑๕	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๓ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากอายุ อยู่ในช่วงอายุระหว่าง ๓๑ - ๔๐ ปี ๙ คน หรือ คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๐ รองลงมา คือ อายุระหว่าง ๒๐ ปี - ๓๐ ปี ๔ คน หรือ คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๗ และ อายุระหว่าง ๕๑ - ๖๐ ปี ๒ คนหรือ คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๓

ตารางที่ ๔ ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมฯ ตามหัวข้อต่างๆ

ลำดับ	หัวข้อประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย	ระดับ
		ดีมาก	ดี	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
๑	เนื้อหาสาระของการประชุมเหมาะสมเพียงใด	๑๒ (๘๐%)	๓ (๒๐%)	๐	๐	๐	๔.๘๐	ดีมาก
๒	ระยะเวลาในการบรรยายเหมาะสมเพียงใด	๑๒ (๘๐%)	๒ (๑๓.๓๓%)	๑ (๖.๖๗%)	๐	๐	๔.๗๓	ดีมาก
๓	วิทยากรสามารถถ่ายทอดความรู้ได้อย่างเหมาะสม	๑๒ (๘๐%)	๓ (๒๐%)	๐	๐	๐	๔.๘๐	ดีมาก
๔	วิทยากรสามารถใช้สื่ออุปกรณ์ได้เหมาะสมเพียงใด	๑๑ (๗๓.๓๓%)	๔ (๒๖.๖๗%)	๐	๐	๐	๔.๗๓	ดีมาก
๕	วิทยากรเปิดโอกาสให้ซักถามหรือร่วมแสดงความคิดเห็นเพียงใด	๑๒ (๘๐%)	๓ (๒๐%)	๐	๐	๐	๔.๘๐	ดีมาก
๖	บรรยากาศในการประชุมมีความเหมาะสม	๑๑ (๗๓.๓๓%)	๔ (๒๖.๖๗%)	๐	๐	๐	๔.๗๓	ดีมาก
๗	ท่านได้รับความจากการประชุมเพียงใด	๑๑ (๗๓.๓๓%)	๔ (๒๖.๖๗%)	๐	๐	๐	๔.๗๓	ดีมาก
๘	ท่านสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์เพียงใด	๑๑ (๗๓.๓๓%)	๔ (๒๖.๖๗%)	๐	๐	๐	๔.๗๓	ดีมาก
ค่าเฉลี่ย							๔.๗๖	ดีมาก

จากตาราง ๔ ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการเข้าร่วมกิจกรรมอบรมโครงการศิลป ธานี ปัญญา (ไตรสิกขา) ได้เท่ากับ ๔.๗๖ อยู่ในระดับดีมาก และความพึงพอใจเกี่ยวกับวิทยากรในด้านต่างๆ ในระดับดีมาก ดี และปานกลาง ดังนี้

- ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในด้านเนื้อหาสาระของการประชุม ในระดับดีมาก ร้อยละ ๘๐.๐๐ ระดับดี ร้อยละ ๒๐.๐๐
- ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในด้านระยะเวลาในการบรรยาย ในระดับดีมาก ร้อยละ ๘๐.๐๐ ระดับดี ร้อยละ ๑๓.๓๓ และพึงพอใจระดับปานกลาง ร้อยละ เท่ากันที่ ร้อยละ ๖.๖๗
- ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในด้านความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของวิทยากร ในระดับดีมาก ร้อยละ ๘๐.๐๐ ระดับดี ร้อยละ ๒๐.๐๐
- ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในด้านการใช้สื่อ อุปกรณ์ของวิทยากร ในระดับดีมาก ร้อยละ ๗๓.๓๓ ระดับดี ร้อยละ ๒๖.๖๗
- ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในการเปิดโอกาสให้ซักถามหรือร่วมแสดงความคิดเห็นจากวิทยากร ในระดับดีมาก ร้อยละ ๘๐.๐๐ ระดับดี ร้อยละ ๒๐.๐๐

๖. ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในด้านบรรยากาศในการประชุม ในระดับระดับดีมาก ร้อยละ ๗๓.๓๓ ระดับดี ร้อยละ ๒๖.๖๗
๗. ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับความรู้จากการประชุม ในระดับดี ระดับดีมาก ร้อยละ ๗๓.๓๓ ระดับดี ร้อยละ ๒๖.๖๗
๘. ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในด้านการนำความรู้และประสบการณ์ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ ระดับดีมาก ร้อยละ ๗๓.๓๓ ระดับดี ร้อยละ ๒๖.๖๗

หมายเหตุ เกณฑ์ค่าคะแนนเฉลี่ยและการแปลความหมายเป็นรายชื่อ ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน	ความพึงพอใจระดับคะแนนค่าเฉลี่ย
ระดับค่าเฉลี่ย ๔.๕๑ - ๕.๐๐	ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก
ระดับค่าเฉลี่ย ๓.๕๑ - ๔.๕๐	ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี
ระดับค่าเฉลี่ย ๒.๕๑ - ๓.๕๐	ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับค่าเฉลี่ย ๑.๕๑ - ๒.๕๐	ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย
ระดับค่าเฉลี่ย ๐.๐๐ - ๑.๕๐	ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยมาก

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- ขอให้มีการอบรมแบบนี้ทุกปี

ผู้สรุปการอบรม



(นางสาวอนงค์ คำตัน)

นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ



(นางสาวปณิตษา คานคุงค์)

นักทรัพยากรบุคคล

ตรวจสอบความถูกต้อง



(นางจรรวณ ปงผาบ)

เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีชำนาญงาน

ผู้ตรวจสรุปการอบรม



(นายสุรพันธ์ แสงสว่าง)

นายแพทย์ชำนาญการพิเศษ ปฏิบัติหน้าที่

ผู้อำนวยการศูนย์อนามัยกลุ่มชาติพันธุ์ ชายขอบ และแรงงานข้ามชาติ